

EVROŠTUDENT VI

Socialni in ekonomski pogoji življenja študentov
v Evropi 2016–2018

Pregled glavnih ugotovitev raziskave v Sloveniji

EVROŠTUDENT VI 2016–2018

Socialni in ekonomski pogoji življenja študentov v Evropi

Pregled glavnih ugotovitev raziskave v Sloveniji

Pregled glavnih ugotovitev raziskave v Sloveniji so pripravili in uredili:

dr. Alenka Gril, dr. Igor Bijuklič, mag. Sabina Autor

lektoriranje: Davorin Dukič, Rim d.o.o.

oblikovanje: Kameranet

tisk: Tiskarna Artelj

naklada: 2000 izvodov

Izdal in založil: Pedagoški inštitut

Odgovorna oseba: dr. Igor Ž. Žagar

© 2018 Pedagoški inštitut, Ljubljana

Raziskavo »EVROŠTUDENT VI – Slovenija« je v letih 2016–2018 sofinancirala Evropska komisija iz programa Erasmus+. Pedagoški inštitut je pripravil in uredil pregled glavnih ugotovitev raziskave s sofinanciranjem Ministrstva Republike Slovenije za izobraževanje, znanost in šport v okviru strokovnih nalog po pogodbi LDN 2018.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

378.091.8(497.4)

GRIL, Alenka, 1969-

Evroštudent VI : socialni in ekonomski pogoji življenja študentov v Evropi : 2016-2018 : pregled glavnih ugotovitev raziskave v Sloveniji / [pripravili Alenka Gril, Igor Bijuklič, Sabina Autor]. - Ljubljana : Pedagoški inštitut, 2018

ISBN 978-961-270-291-5

1. Gl. stv. nasl. 2. Bijuklič, Igor 3. Autor, Sabina
297533696

Kazalo

PREDSTAVITEV RAZISKAVE EVROŠTUDENT VI (2016–2018)	4
---	---

ZNAČILNOSTI ŠTUDENTOV

STAROST IN SPOL ŠTUDENTOV	6
ŠTUDENTI S PRISELJENSKIM OZADJEM	7
ŠTUDENTI Z OTROKI	7
ŠTUDENTI Z DOLGOTRAJNIMI ZDRAVSTVENIMI TEŽAVAMI	7

SOCIALNO-EKONOMSKI POLOŽAJ

IZOBRAZBENO OZADJE	10
FINANČNI VIRI IN DELO ŠTUDENTOV	12
ŽIVLJENJSKI IN ŠTUDIJSKI STROŠKI	15
FINANČNE TEŽAVE	16
NASTANITEV	18

ZNAČILNOSTI ŠTUDIJA

NAČINI IN VRSTE ŠTUDIJA	20
ČASOVNI RAZPORED ŠTUDIJA IN DELA	22
ZADOVOLJSTVO S ŠTUDIJEM	26
MEDNARODNA MOBILNOST ŠTUDENTOV	27

PROJEKT EVROŠTUDENT

PREDSTAVITEV RAZISKAVE EVROŠTUDENT VI (2016–2018)

Mednarodna raziskava EVROŠTUDENT zagotavlja mednarodne primerjalne podatke za socialno razsežnost visokega šolstva v Evropi in omogoča vpogled v socialno ozadje ter značilnosti študentske populacije, vstop v visoko šolstvo, vrste in načine študija, študentsko delo, sredstva, stroške in stanovanjske razmere študentov, mobilnost in internacionalizacijo kot tudi oceno kakovosti študija ter prihodnjih načrtov študentov. Zaradi širokega obsega tematik o socialno-ekonomski razsežnosti študija so rezultati raziskave EUROŠTUDENT zanimivi za različne ciljne skupine: politične odločevalce na evropski in nacionalnih ravneh, raziskovalce, študente in širšo javnost.

Raziskava EUROŠTUDENT zasleduje pristop centralne koordinacije znotraj močne mreže nacionalnih partnerjev. Centralno koordinacijo izvaja tim – konzorcij sedmih organizacij članic. Konzorcij preskrbi nacionalna ministrstva in raziskovalne time z osnovnim EUROŠTUDENT-vprašalnikom in natančnimi navodili za izvedbo faze zbiranja podatkov na nacionalni ravni (podatki so pridobljeni neposredno od študentov), s čiščenjem podatkom, z izračunom kazalnikov in objavo podatkov ter rezultatov. Fazo zbiranja podatkov izvajajo nacionalni raziskovalni timi.

V Sloveniji je raziskavo EVROŠTUDENT VI v letih 2016 do 2018 izvajalo Ministrstvo Republike Slovenije za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) skupaj s Centrom Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) ter Študentsko organizacijo Slovenije (ŠOS). Usmerjal jo je Projektni svet, sestavljen iz različnih deležnikov s področja terciarnega izobraževanja (predstavniki MIZŠ, CMEPIUS, Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS), Združenja študentskih domov Slovenije, Ministrstva Republike Slovenije za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ), Rektorske kon-

ference Republike Slovenije, Skupnosti samostojnih visokošolskih zavodov, Statistični urad Republike Slovenije (SURS)). Nacionalno poročilo o raziskavi v Sloveniji je v jeseni 2018 pripravil in uredil tim raziskovalcev Pedagoškega inštituta.¹

Raziskava EVROŠTUDENT VI se je začela izvajati 1. 1. 2016, zaključna konferenca pa je potekala marca leta 2018 v Berlinu, kjer so objavili tudi končno mednarodno poročilo projekt², v katerem so sodelovale naslednje države: Albanija, Avstrija, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Gruzija, Hrvaška, Irska, Islandija, Italija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Srbija, Švedska, Švica, Turčija in Slovenija.

Projekt EVROŠTUDENT VI sofinancira program Evropske unije Erasmus+.

¹ Nacionalno poročilo raziskave EVROŠTUDENT VI v Sloveniji je prosto dostopno na domači strani MIZŠ, podstrani Direktorata za visoko šolstvo, Sektorja za visoko šolstvo: http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/evrostudent/#c20531

² Vse mednarodne publikacije in podatki so prosto dostopni na domači spletni strani projekta EVROŠTUDENT: <http://www.eurostudent.eu>.

ZNAČILNOSTI ŠTUDENTOV

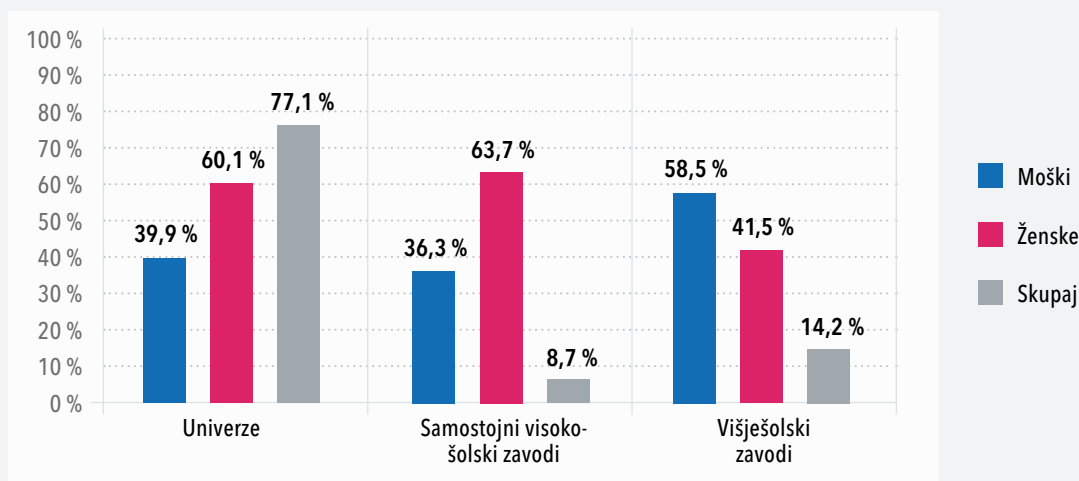
STAROST IN SPOL ŠTUDENTOV

Ciljna populacija raziskave EVROŠTUDENT VI so bili v posameznih državah vsi študenti različnih študijskih programov stopnje ISCED 5, 6 in 7. V Sloveniji so bili v populacijo zajeti vsi študenti, ki so imeli v 2. semestru študijskega leta 2015/16 status študenta v Sloveniji. Vključeni so bili tako redni kot tudi izredni študenti višješolskih, dodiplomskih in podiplomskih študijskih programov II. stopnje. Študirali so na višješolskih zavodih, na samostojnih visokošolskih zavodih ter na univerzah (Univerza v Ljubljani, Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem, Univerza v Novi Gorici). V populacijo niso bili vključeni študenti, ki so študirali na daljavo, doktorski študenti ter študenti študijskih programov za izpopolnjevanje.

V študijskem letu 2015/2016 je bilo v Sloveniji v terciarno izobraževanje vpisanih 77.354 študentov. V raziskavi je sodelovalo 4.968 študentov, kar predstavlja 6,4 % študentske populacije.

Povprečna starost študentov v Sloveniji je bila 24,1 let ($\pm 5,0$ let), kar je približno eno leto manj, kot je bila povprečna starost vseh študentov v vseh EVROŠTUDENT-državah (povprečje 25,0 let, $\pm 2,0$ leti).

V Sloveniji je bilo v letu 2015/2016 na študij vpisanih 58 % študentk. Tudi v drugih državah so ženske predstavljale večino študentske populacije, vendar je bil v Sloveniji njihov delež večji, tako med vpisanimi na univerzo kot tudi na drugostopenjske študijske programe.

Slika 1. Zastopanost spolov na višje-/visokošolskih zavodih

**Študenti v Sloveniji so
povprečno stari 24 let in so
leto dni mlajši kot drugod.**

**Študira več žensk kot
moških, razmerje med
spoloma je 3 : 2.**

Zastopanost spolov v različnih študijskih programih ni bila enaka. V Sloveniji je več žensk kot moških študiralo na področjih »izobraževalnih ved« (89 % žensk) ter »zdravstva in sociale« (77 % žensk). Manj žensk kot moških je študiralo na področjih »informacijsko-komunikacijske tehnologije« (14 % žensk) ter »tehnike, proizvodnje in gradbeništva« (25 % žensk). Podobno neenaka je bila zastopanost spolov v teh študijskih programih tudi v drugih državah.

ŠTUDENTI S PRISELJENSKIM OZADJEM

Med študenti v Sloveniji jih je 7,6 % navedlo drug materni jezik kot slovenski. Najpogostejša druga materna jezika sta bila hrvaški in srbski jezik, poleg njiju še madžarski, italijanski in nemški jezik.

V približno 40 % sodelujočih držav v raziskavi EVROŠTUDENT je bilo več kot 20 % študentov s priseljenkim ozadjem. V Sloveniji je bil delež teh študentov nižji, okrog 15 %:

- študentov prve generacije priseljencev je bilo približno 1 %,
- mednarodnih študentov je bilo okrog 3 %,
- študentov priseljencev druge generacije je bilo 11 % (kar je manjši delež, kot jih je v populaciji v starosti med 15 in 29 let: 14 %; LFS – Labour Force Survey, 2014).

Študenti s priseljenkim ozadjem so pogosteje vstopili v terciarno izobraževanje po alternativni poti (z maturo ali brez, več kot šest mesecev po zaključku srednje šole). Študirajo pretežno v višje-/visokošolskih strokovnih programih ali v krajših oblikah programov izrednega študija, manj jih študira na univerzi. Pogosteje so odvisni od lastnega zaslužka oziroma plačanega dela in manj od finančne podpore lastne družine kot njihovi vrstniki brez priseljenkega ozadja. Pogosto občutijo velike finančne težave.

**V Sloveniji študira manj
študentov s priseljenkim
ozadjem kot drugod.**

**Priseljencev druge generacije
je med študenti manj kot v
splošni populaciji.**

ZNAČILNOSTI ŠTUDENTOV

ŠTUDENTI Z OTROKI

Študenti večinoma v vseh sodelujočih državah še niso imeli lastnih otrok. Podobno je bilo tudi v Sloveniji, kjer je bila večina študentov še brez otrok (94,0 %). Samo 6 % študentov je imelo svoje otroke, kar je manj od mednarodnega povprečja (10 %).

Več študentov z otroki je študiralo na samostojnih višje-/visokošolskih zavodih (15 %) kot na univerzi (3 %). Podobno je bilo tudi v drugih državah, vendar jih je bilo v Sloveniji na univerzah petkrat manj kot na samostojnih višje-/visokošolskih zavodih, v drugih državah pa povprečno manj kot enkrat manj (0,7-krat manj).

Več študentov z otroki je bilo v Sloveniji vpisanih na drugostopenjske študijske programe (9 %) kot na prvostopenjske (4 %). Tudi v drugih državah je bilo približno polovico manj študentov z otroki na prvi stopnji kot na drugi, le da so deleži študentov z otroki v drugih državah povprečno dvakrat večji kot v Sloveniji.

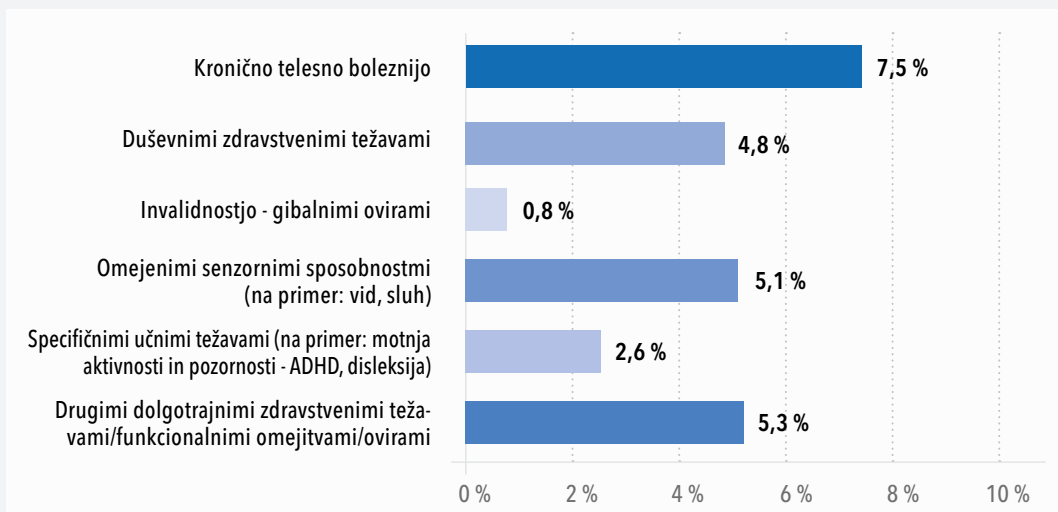
Med študenti z otroki je bilo v Sloveniji dvakrat več tistih, ki so poročali o velikih finančnih težavah (8 %), kot tistih, ki finančnih težav niso močno občutili (4 %). V mednarodnem povprečju je študentov z otroki, ki so imeli velike finančne težave (12 %), le za četrtno več kot tistih, ki jih niso imeli (9 %).

ŠTUDENTI Z DOLGOTRAJNIMI ZDRAVSTVENIMI TEŽAVAMI

V raziskavi EVROŠTUDENT VI v to skupino študentov sodijo tisti, ki so poročali o kakršni koli vrsti invalidnosti, senzornem primanjkljaju, dolgotrajnih zdravstvenih težavah ali funkcionalnih omejitvah.

V Sloveniji je 21 % študentov poročalo o dolgotrajnih zdravstvenih težavah, omejitvah in primanjkljajih. Med njimi jih je 23 % ocenilo, da jih zdravstvene težave ovirajo ali zelo močno ovirajo v vsakdanjem življenju, nekoliko več, 25 %, pa, da jih te težave (zelo močno) ovirajo pri študiju (ti predstavljajo 5 % populacije vseh študentov). Največ jih je poročalo o tem, da jih zdravstvene težave (sploh) ne ovirajo, ne v vsakdanjem življenju (46 %) ne pri študiju (46 %).

Zaradi dolgotrajnih zdravstvenih težav je bilo 5 % študentov (zelo močno) oviranih pri študiju. Večina teh nima ustrezne institucionalna podpore pri študiju.

Slika 2. Ali se soočate z naslednjimi dolgotrajnimi zdravstvenimi težavami?

Ocena učinkovitosti javne/državne ali institucionalne podpore študentom z dolgotrajnimi zdravstvenimi težavami:

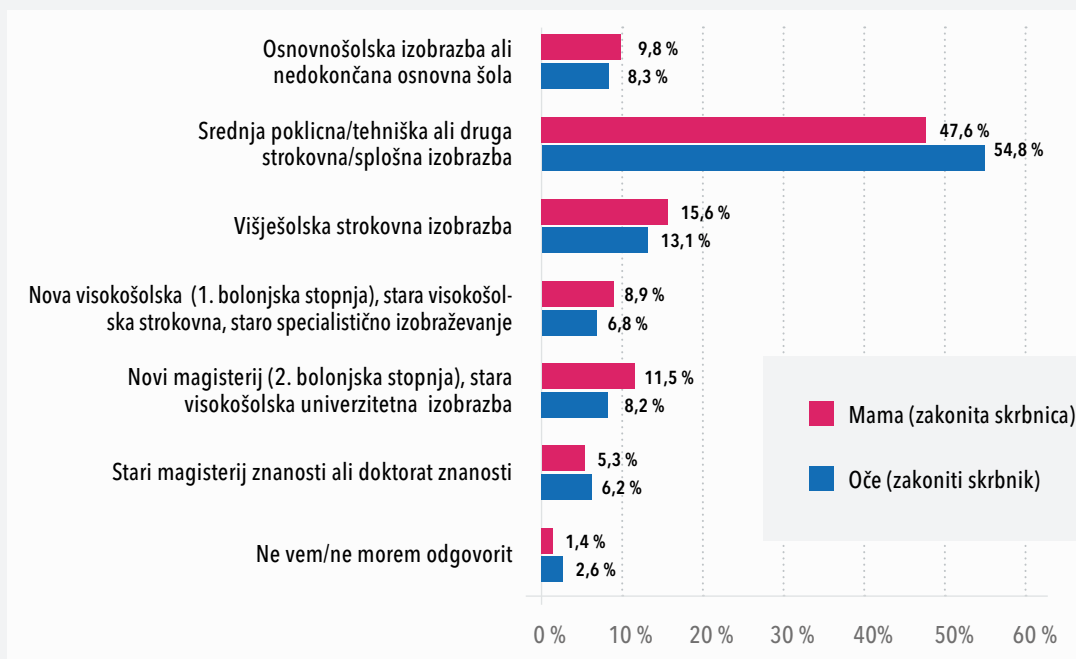
- 34 % jih meni, da podpore ne potrebuje oziroma ne želi,
- 44 % jih meni, da je podpora nezadostna (ali da sploh ne prejemajo pomoči),
- 12 % jih meni, da je podpora delno zadovoljiva in
- 10 % jih meni, da je podpora popolnoma zadostna.

Slovenija je med devetimi državami z najvišjim deležem študentov z dolgotrajnimi zdravstvenimi težavami, za katere se ne zagotovi zadostne podpore. Večji delež teh kot v Sloveniji (56 %) je samo še na Madžarskem (63 %), v Avstriji (73 %) in Italiji (75 %).

Študentov z otroki je v Sloveniji 6 %, kar je manj kot v drugih državah. Ti študenti v večji meri občutijo finančne težave.

SOCIALNO-EKONOMSKI POLOŽAJ

IZOBRAZBENO OZADJE

Slika 3. Katere stopnje izobrazbe sta dosegla vaša mati oziroma zakonita skrbnica in vaš oče oziroma zakoniti skrbnik?

Na podlagi podatkov o izobrazbi staršev so bili študenti razvrščeni v dve skupini:

- *študenti brez terciarnega izobrazbenega ozadja* (nobeden od staršev nima več kot srednješolske izobrazbe, ISCED 0–4) – v Sloveniji jih je bilo 49 %,
- *študenti s terciarnim izobrazbenim ozadjem* (vsaj eden od staršev je uspešno zaključil višje- ali visokošolsko izobraževanje, ISCED 5–8) – v Sloveniji jih je bilo 51 %.

Izobrazbeno ozadje študentov v Sloveniji je bilo podobno mednarodnemu povprečju in povprečju sosednjih držav (Avstrija, Hrvaška) ter drugih (jugo)vzhodnoevropskih držav (Albanija, Romunija, Češka, Slovaška, Poljska). Študenti v zahodnoevropskih državah so imeli v večjem deležu terciarno izobražene starše.

Študenti brez terciarnega izobrazbenega ozadja izhajajo iz slabše finančno preskrbljenih družin. Pozneje se odločajo za študij, več jih je vpisanih na izredni študij in so pogosteje odvisni od lastnega zaslužka kot njihovi vrstniki s terciarnim izobrazbenim ozadjem.

Več študentov brez terciarnega izobrazbenega ozadja je bilo:

- med starejšimi od 30 let (74 %);
- med priseljenci druge generacije (58 %);
- med tistimi, ki so vstopili v terciarno izobraževanje po alternativni poti (so imeli maturo ali ne in so se na študij vpisali več kot 6 mesecev po zaključku srednje šole – 67 %);
- med študenti, ki so po srednji šoli odložili šolanje za več kot 24 mesecev in so pozneje vstopili v terciarno izobraževanje (76 %);
- med vpisanimi na samostojne višje-/visokošolske zavode (63 %);
- med vpisanimi v krajše študijske programe oziroma izrednimi študenti (66 %);
- med študenti, ki so bili finančno odvisni od lastnega plačanega dela med študijem (55 %);
- med študenti, ki so med študijskim letom delali (58 %), in sicer več kot 20 ur tedensko;
- med študenti, ki so prejeli stipendije (javne/državne finančne podpore) (67 %).

Podobno študijsko pot študenti brez terciarnega izobrazbenega ozadja ubirajo tudi v drugih EVROŠTUDENT-državah.

Finančni položaj družin

Študenti so ocenjevali finančno preskrbljenost lastne družine (staršev ali skrbnikov) v primerjavi z drugimi družinami. V Sloveniji je približno četrtnina študentov ocenila, da so njihove družine slabše finančno preskrbljene kot druge, polovica, da so preskrbljene povprečno, in druga četrtnina, da so preskrbljene nadpovprečno. Ti podatki Slovenijo uvrščajo med države z nižjim deležem študentov iz dobro finančno preskrbljenih družin in višjim deležem iz družin z neugodnim finančnim položajem.

Študenti brez terciarnega izobrazbenega ozadja so v Sloveniji le v manjšem deležu ocenili, da so njihove družine dobro finančno preskrbljene (11 %). Več kot tretjina pa jih je ocenila, da so njihove družine slabše finančno preskrbljene (36 %) – podobno kot na Hrvaškem (35 %), Madžarskem (30 %) in v Romuniji (33 %); večji deleži slednjih so se pokazali le v Turčiji (41 %), Nemčiji (42 %) in na Irskem (43 %).

Hkrati so tudi študenti s terciarnim izobrazbenim ozadjem ocenili, da so njihove družine slabše finančno preskrbljene. V Sloveniji jih je bila sedmina (14 %), podobno kot v Romuniji (14 %), Turčiji (15 %) in na Madžarskem (12 %). Večji deleži študentov iz finančno nepreskrbljenih in visoko izobraženih družin so se pokazali na Hrvaškem (21 %), v Gruziji (21 %), na Irskem (19 %), v Nemčiji (18 %), Srbiji (17 %) in na Slovaškem (17 %).

SOCIALNO-EKONOMSKI POLOŽAJ

FINANČNI VIRI IN DELO ŠTUDENTOV

Prihodki

Povprečni prihodek študentov v Sloveniji je bil nižji od mednarodnega povprečja (mediana) EVROŠTUDENT-držav. Podobno nizki kot v Sloveniji so bili povprečni prihodki študentov tudi na Hrvaškem in Slovaškem ter v Franciji in Turčiji.

V Sloveniji je imelo 20 % najpremožnejših študentov 80 % višje prihodke od povprečja, 20 % najmanj premožnih študentov pa 41 % nižje. Razlike med najpremožnejšimi in najmanj premožnimi študenti v Sloveniji so bile podobne kot v drugih državah.

Viri prihodkov študentov v Sloveniji:

- lastni zaslužek (44 %),
- družina (42 %),
- štipendije (9 %),
- drugi viri (5 %).

V treh petinah EVROŠTUDENT-držav je bila družina primarni vir prihodkov študentov.

Struktura prihodkov je bila povezana s starostjo študentov: delež financiranja iz družine in štipendij se je nižal s starostjo, medtem ko se je delež prihodkov iz lastnega zaslužka višal.

Študenti s terciarnim izobrazbenim ozadjem so večji del prihodkov prejeli iz družine kot študenti brez terciarnega izobrazbenega ozadja, ki so večji del prihodkov prejeli iz štipendij in lastnega zaslužka.

Plačano delo študentov

Polovica študentov v EVROŠTUDENT-državah je v času študija opravljala plačano delo, tretjina med njimi redno. V Sloveniji je 33 % študentov redno plačano delo opravljalo v času predavanj, 25 % jih je plačano delo opravljalo občasno, večina pa jih med študijskim letom ni delala (42 %).

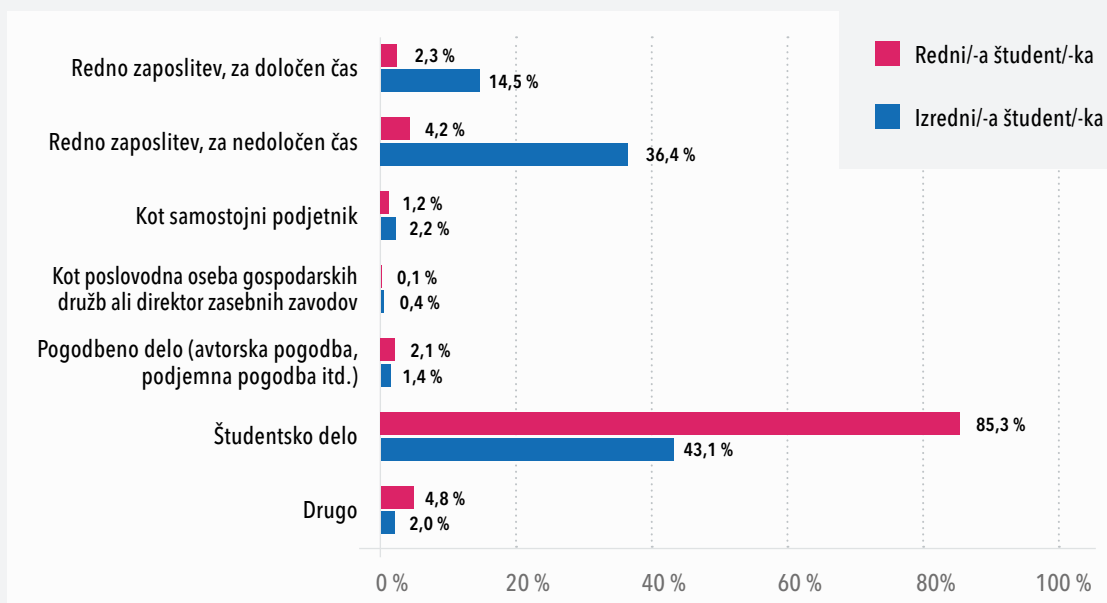
Več kot polovica študentov med študijem dela, redno (tretjina) ali občasno (četrtna). Večinoma delajo zato, da pokrijejo svoje življenjske stroške.

Študenti so opravljali delo iz različnih razlogov. V Sloveniji so študenti ocenili, da zanje povsem držijo trditve z razlogi za delo, v naslednjem padajočem zaporedju deležev:

- 53 % jih dela, da si poleg kritja življenjskih stroškov lahko tudi kaj privošči (npr. potovanja, materialne dobrine),
- 50 % jih dela, da si lahko pokrije svoje življenjske stroške,
- 41 % jih dela, da si pridobi delovne izkušnje,
- 36 % jih dela, ker meni, da si brez plačanega dela ne bi mogli privoščiti študija,
- 8 % jih dela, ker morajo finančno vzdrževati druge (npr. otroke, partnerja, starše).

Izredni študenti so bili pogosteje redno zaposleni kot redni. Izredni študenti so bili najpogosteje zaposleni za nedoločen čas ali za določen čas. Redni študenti so najpogosteje opravljali študentsko delo ali drugo obliko dela.

Med študenti v Sloveniji, ki so med študijskim letom delali (v času predavanja), sta dve tretjini študentov sebe istovetili s študentom oziroma študentko, ki poleg študija tudi dela (68 %). Nasprotno velja za ostalo tretjino študentov, ki se je istovetila z delavcem oziroma delavko, ki študira ob delu.

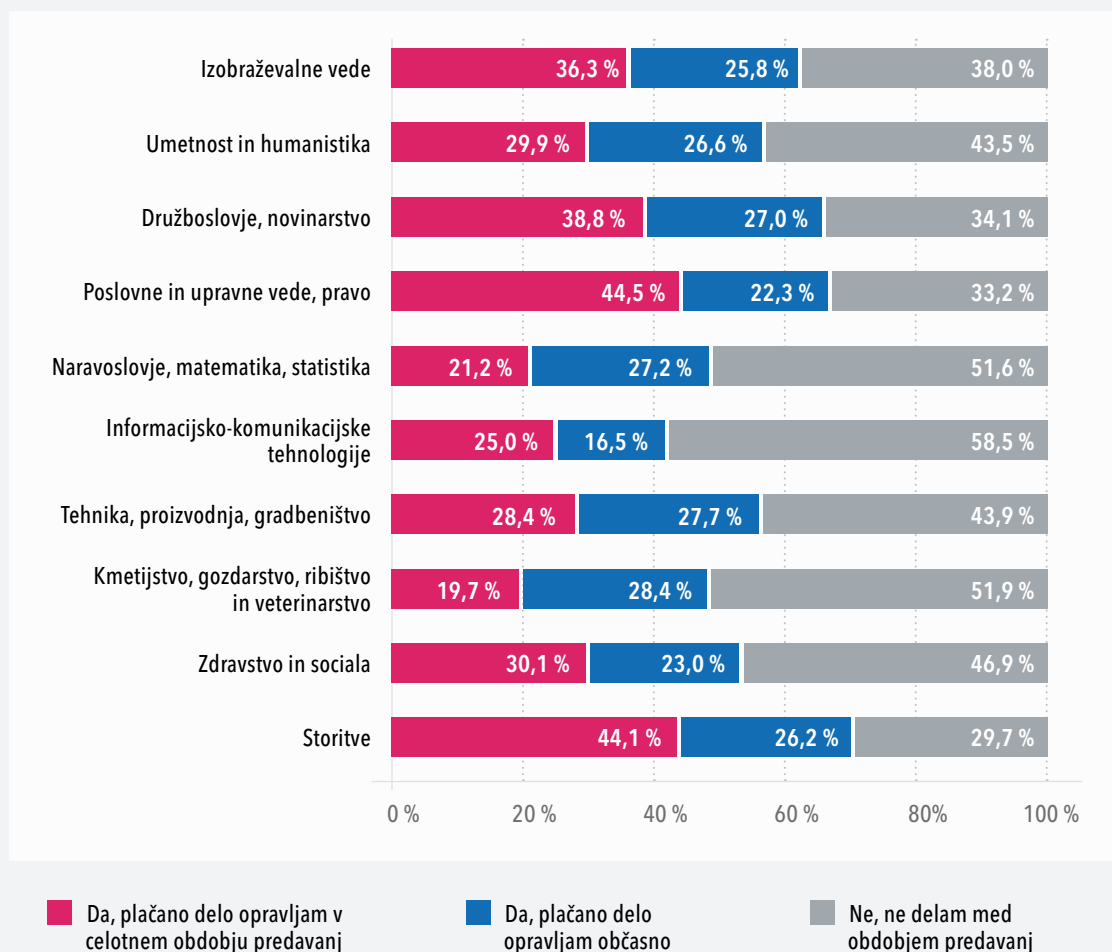

Slika 4. Oblika dela oziroma zaposlitve glede na študentski status

SOCIALNO-EKONOMSKI POLOŽAJ

48 % jih je poročalo o tem, da njihovo delo ni povezano s študijskim programom. Največ jih je bilo s področij »naravoslovja, matematike in statistike«, »kmetijstva, gozdarstva in veterine« ter »zdravstva in sociale« (po tri petine z vsakega področja).

Le 22 % jih je ocenilo, da je delo, ki ga opravljajo, zelo povezano s študijem. Najpogosteje so bili to študenti s področij »informacijsko-komunikacijske tehnologije« (53 %), »izobraževalnih ved« (45 %) ter »tehnike, proizvodnje in gradbeništva« (43 %).

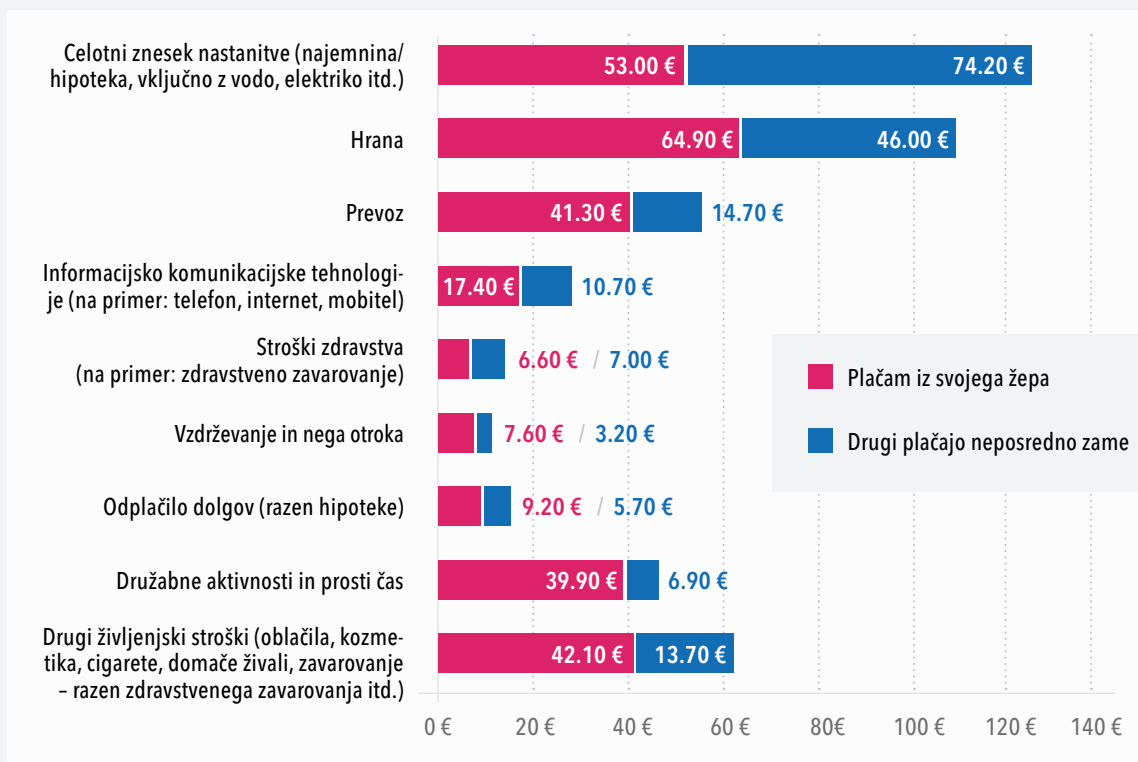
Slika 5. Opravljanje plačanega dela glede na področje študija

ŽIVLJENJSKI IN ŠTUDIJSKI STROŠKI

V Sloveniji so življenjski stroški, podobno kot v mednarodnem povprečju, predstavljali 91 % stroškov študentov, le 9 % pa stroški, povezani s študijem.

- 55 % življenjskih stroškov so si študenti pokrili sami, 36 % pa so jim jih pokrili starši/drugi.
- 6 % študijskih stroškov so si študenti pokrili sami, 3 % pa starši/drugi.

Študenti, ki so živeli samostojno, so si sami pokrili večji delež življenjskih stroškov (62 %) kot študenti, ki so živeli pri starših ali sorodnikih (47 %). V drugih državah so si študenti, ki so živeli sami, v povprečju pokrili več življenjskih stroškov (66 %) kot v Sloveniji, tisti, ki so živeli s starši/sorodniki, pa približno enako (46 %).

Slika 6. Kolikšni so v tem semestru vaši povprečni mesečni življenjski stroški za naslednje namene? (v EUR)

SOCIALNO-EKONOMSKI POLOŽAJ

Stroški študija so v največjem deležu zajemali stroške šolnine, ki vključuje tudi vpisnine, izpite in druge administrativne stroške, v skoraj vseh državah (razen na Finskem in Danskem). V Sloveniji je bil ta delež 6 %, kar je blizu mednarodnega povprečja (8 %), medtem ko je bil najvišji strošek šolnine na Irskem (32 %) in Nizozemskem (16 %) (drugje se je gibal okrog 10 % ali manj).

Največji delež študentov s šolnino je bil v Sloveniji med študenti s področja »naravoslovja, matematike in statistike« (82 %), podobno kot na Islandiji in Finskem. Visoki deleži študentov, ki so pri nas plačevali šolnino, so bili tudi na področjih »poslovnih, upravnih ved in prava« (okrog 80 %) ter »informacijsko-komunikacijske tehnologije« (72 %). V mednarodnem povprečju je bil največji delež študentov, ki so plačevali šolnine, s področja »poslovnih ved, administracije in prava« (60 %), s področja »naravoslovja, matematike in statistike« pa manj kot polovica (48 %), medtem ko jih je bila na področju »informacijsko-komunikacijske tehnologije« več kot polovica (53 %).

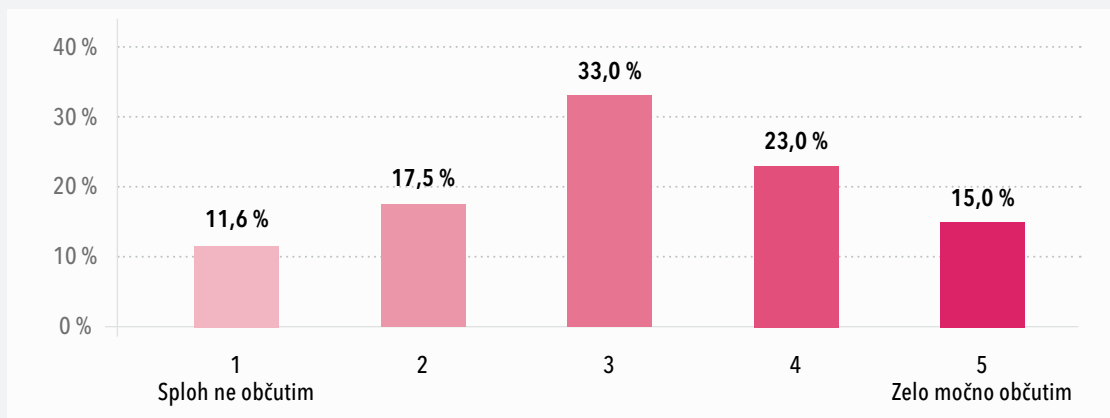
FINANČNE TEŽAVE

V Sloveniji je finančne težave močno ali zelo močno občutilo 38 % študentov, kar je za 12 % več kot v mednarodnem povprečju (26 %) in enako kot na Poljskem. Večji delež študentov z (zelo) močnimi finančnimi težavami je bil le še v Gruziji (40 %). Podobno kot v Sloveniji je več kot tretjina študentov poročala, da (zelo) močno občuti finančne težave, v Albaniji, na Poljskem, Islandiji in Irskem.

O velikih finančnih težavah je v Sloveniji poročalo več kot 60 % študentov iz finančno šibkih družin (kot so jih sami opredelili), tako kot v Gruziji, na Poljskem, v Albaniji, Srbiji in na Portugalskem. O velikih finančnih težavah je poročala tudi petina študentov, ki izhajajo iz finančno dobro stoječih družin. Razlika med obema skupinama študentov je v Sloveniji znašala več kot 40 %, kar je več kot v mednarodnem povprečju (30 %).

Finančne težave študentov so bile povezane tudi z virom prihodkov. V mednarodnem povprečju je imela velike finančne težave tretjina študentov s štipendijami in četrtnina študentov z družinsko finančno podporo ali tistih, ki so bili odvisni od lastnega zaslužka. V Sloveniji je bil delež študentov s finančnimi težavami višji od mednarodnega povprečja, ne glede na vir prihodkov: 41 % študentov s štipendijami, 40 % študentov, ki so bili odvisni od lastnega zaslužka, in 37 % študentov z družinsko podporo.

Stroški študija so višji na samostojnih višje-/visokošolskih zavodih kot na univerzi.

Slika 7. V kolikšni meri trenutno občutite finančne težave?

O velikih finančnih težavah je v Sloveniji poročalo okrog 45 % študentov z zdravstvenimi težavami, kar je 8 % več, kot je bilo študentov s finančnimi težavami v skupini brez zdravstvenih težav (37 %). Razlika med obema skupinama študentov je v okviru mednarodnega povprečja (10 %).

Finančne težave so naraščale s starostjo študentov. V Sloveniji je o finančnih težavah poročalo 32 % mlajših od 22 let, 38 % v starostni skupini 22 do 24 let, 45 % starih med 25 in 29 let ter 53 % starejših od 30 let. Ti podatki so nadpovprečni v primerjavi z drugimi državami (mednarodna povprečja so 22 %, 26 %, 31 % in 31 % za prej navedene starostne skupine).

V povprečju EVROŠTUDENT-držav so študenti s terciarnim izobrazbenim ozadjem (23 %) redkeje poročali o finančnih težavah kot študenti brez njega (29 %). V Sloveniji sta bila oba deleža nadpovprečna: o finančnih težavah je poročalo 45 % študentov brez- in 31 % študentov s terciarnim izobrazbenim ozadjem.

V mednarodnem povprečju so imeli študenti, ki so živeli s starši, redkeje finančne težave (24 %) kot študenti, ki so živeli samostojno (27 %). V Sloveniji je o finančnih težavah poročalo 36 % študentov, ki so živeli s starši, in 40 % tistih, ki so živeli samostojno.

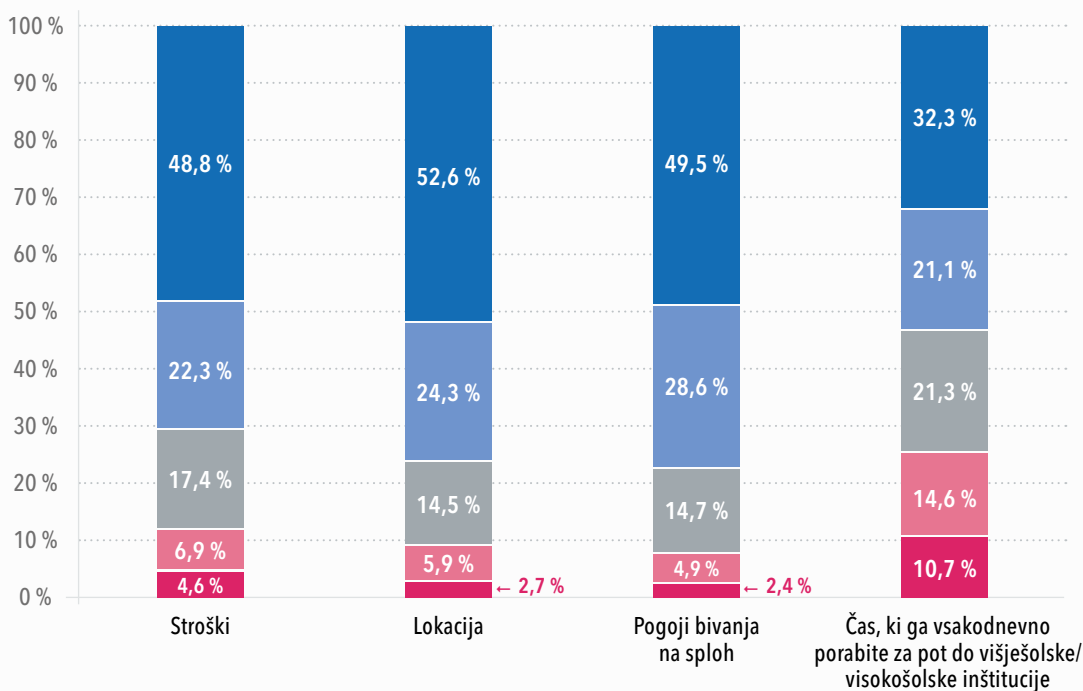
Finančne težave pri nas (zelo) močno občuti 38 % študentov, kar je 12 % več kot v drugih državah. V Sloveniji je nadpovprečno visok delež študentov s finančnimi težavami, ki se preživljajo s štipendijo.

SOCIALNO-EKONOMSKI POLOŽAJ

NASTANITEV

Študenti v Sloveniji so med študijem stanovali:

- s starši oziroma pri sorodnikih (48 %),
- v študentskih domovih/sobah (19 %),
- s partnerjem/otroci (15 %),
- z drugimi osebami (npr. prijatelji – 13 %),
- sami (5 %).

1 – Sploh nisem zadovoljen 2 3 4 5 – Zelo sem zadovoljen

Slika 8. Kako ste zadovoljni s svojo nastanitvijo glede na naslednje pogoje?

Od mednarodnega povprečja EVROŠTUDENT-držav so se študenti v Sloveniji razlikovali v večjem deležu tistih, ki so živeli pri starših (mednarodno povprečje (m. p.) je 36 %), in manjšem deležu tistih, ki so živeli s partnerjem/otroci (m. p. 21 %) ali sami (m. p. 10 %).

Študenti, ki so prebivali v študentskih domovih, so bili pogosteje mlajši od 25 let (41 %). Pogosteje so ti študenti študirali na univerzah (23 %) kot na drugih ustanovah (5 %). Pogosteje kot ostali so prejeli stipendijo (40 %) in se redkeje preživljali z lastnim delom (15 %); enako pogosto pa so prejeli finančno podporo družine (20 %). Podobni vzorci so se pokazali tudi v drugih državah.

Zadovoljstvo z nastanitvijo

Študenti so bili z nastanitvijo večinoma zadovoljni. Najbolj so bili zadovoljni s pogoji bivanja in z lokacijo ter s stroški. Četrtnina je bila nezadovoljna s časom, ki ga dnevno porabijo za pot do višje-/visokošolske ustanove.

V skoraj vseh državah, sodelujočih v raziskavi EVROŠTUDENT, so bili zadovoljnejši s stroški nastanitve študenti, ki so prebivali s starši, in tisti, ki so prebivali v študentskih domovih. Najbolj nezadovoljni s stroški bivanja so bili študenti, ki so živeli skupaj z drugimi osebami (izven družine in izven študentskega doma).

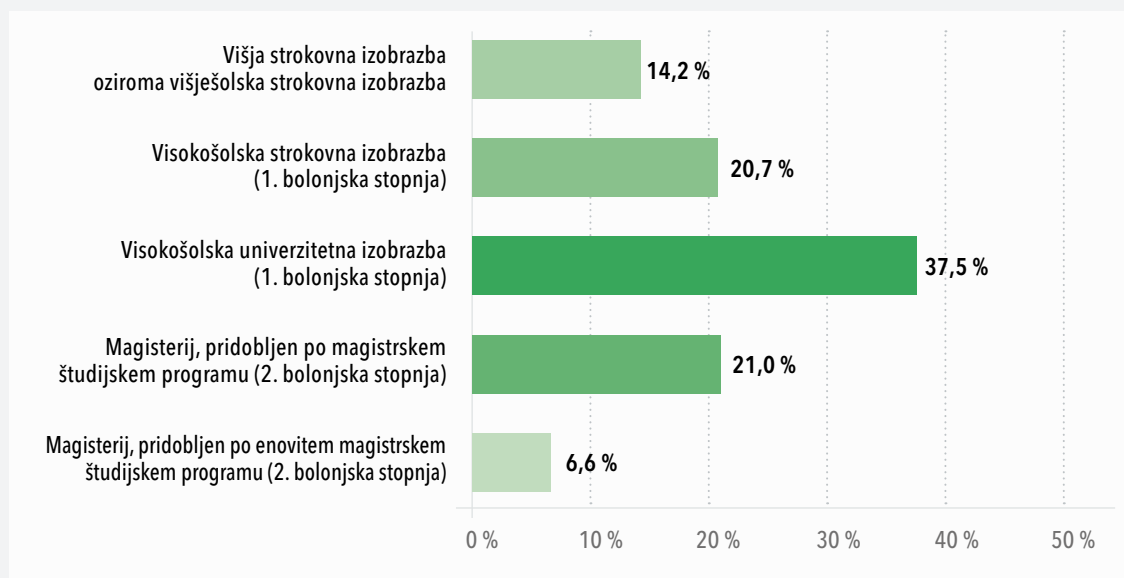
V Sloveniji so bili študenti, ki so prebivali v študentskih domovih/sobah, v največjem deležu (zelo) zadovoljni z lokacijo (87 %), nadalje s časom, ki so ga porabili za pot od študentskega doma/sobe do višje-/visokošolske ustanove (74 %), nato s stroški (69 %) in najmanj s pogoji bivanja (67 %). Podoben vzorec zadovoljstva študentov, nastanjenih v študentskih domovih/sobah, se je pokazal tudi v povprečju EVROŠTUDENT-držav.

Študenti, ki so prebivali v študentskih domovih, so bili zadovoljnejši z bivalnimi pogoji kot tisti, ki so prebivali pri zasebnikih.

ZNAČILNOSTI ŠTUDIJA

NAČINI IN VRSTE ŠTUDIJA

Skoraj vsi študenti v Sloveniji so se vpisali na študij takoj po maturi (94 %). 77 % študentov je bilo vpisanih na univerzo, 23 % na samostojne višje-/visokošolske zavode. 52 % študentov je bilo z Univerze v Ljubljani, 18 % z Univerze v Mariboru, 7 % z Univerze na Primorskem in 0,5 % z Univerze v Novi Gorici. Na višjih strokovnih šolah je študiralo 14 %, na samostojnih visokošolskih zavodih pa 9 % študentov.

Slika 9. Katero raven izobrazbe boste dosegli ob zaključku trenutnega študijskega programa?

Študenti priseljenci druge generacije so se v Sloveniji pogosteje šolali izven univerze (25 % oziroma 2 % več) kot študenti brez priseljskega ozadja (23 %). Podobno je bilo tudi v Litvi, Latviji in na Malti.

Tako kot v večini držav so se tudi v Sloveniji študenti brez terciarnega ozadja pogosteje šolali izven univerze (29 % oziroma 12 % več, kot je na samostojnih višje-/visokošolskih zavodih študentov s terciarnim ozadjem – 17 %). Razlike med obema skupinama študentov so bile v povprečju drugih držav.

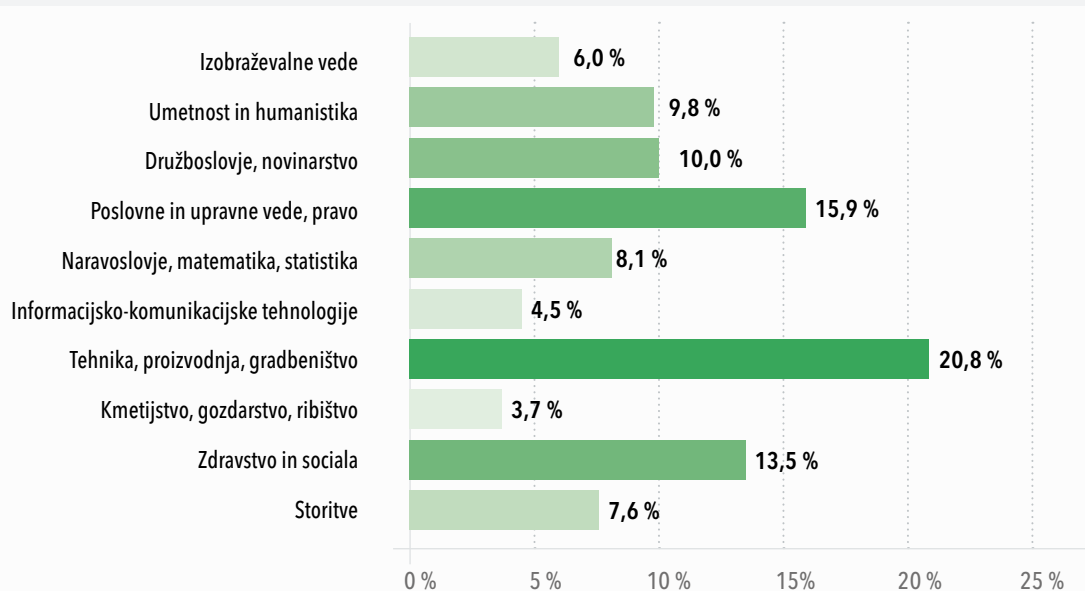
V Sloveniji je bilo največ študentov vpisanih v prvostopenjske študijske programe (58 %), Slovenija je bila med državami z največjimi deleži izrednih študentov (13 %).

Študenti, ki so bili v Sloveniji vpisani na samostojne višje-/visokošolske zavode, izven univerz, so se na študij pogosteje kot po standardni (22 %) vpisali po alternativni poti (43 %). Pogosteje so bili odvisni od lastnega zaslužka (35 %) kot od družinske finančne podpore (15 %) ali štípendije (12 %).

Večina jih je imela delovne izkušnje že pred vstopom v terciarno izobraževanje (68 %). Večji deleži študentov s predhodnimi delovnimi izkušnjami kot v Sloveniji so bili le na Islandiji (88 %), Norveškem (86 %), Danskem (80 %), Švedskem (73 %) in v Estoniji (69 %). Vendar so jih v Sloveniji priznali le manj kot tretjini študentov (31 %), bodisi ob prvem vpisu (26 %) ali kot izpolnjevanje obveznosti študija, npr. oprostitev obveznosti ali zmanjšanje zahtevanih kreditnih točk ECTS (6 %).

Študijski programi

Največ študentov je bilo vpisanih v študijske programe s področja »tehnike, proizvodnje in gradbeništva«. Drugo najbolj zastopano študijsko področje je bilo področje »poslovnih, upravnih ved in prava«, tretje pa področje »zdravstva in sociale«.

Slika 10. Študijski program ISCED-F 2013

ZNAČILNOSTI ŠTUDIJA

Na posameznih smereh študija so bile v Sloveniji razlike med študenti glede na izobrazbeno ozadje 2–3 %: študenti brez terciarnega izobrazbenega ozadja so bili pogosteje vpisani v študijske programe s področij »izobraževalnih ved«, »poslovnih, upravnih ved in prava«, »tehnike, proizvodnje in gradbeništva« in »storitev«; študenti s terciarnim izobrazbenim ozadjem so bili pogosteje vpisani v študijske programe s področij »umetnosti in humanistike«, »družboslovja in novinarstva« ter »naravoslovja, matematike in statistike«. V skoraj vseh EVROŠTUDENT-državah je bilo na študijskem področju »izobraževalnih ved« vpisanih več študentov brez terciarnega izobrazbenega ozadja, na področju »naravoslovja, matematike in statistike« pa več študentov s terciarnim izobrazbenim ozadjem.

Redni in izredni študij

87 % študentov je bilo vpisanih na redni študij, ostali na izredni študij (13 %). Slovenija je bila med državami z največjimi deleži študentov, vpisanih na kratkotrajne študijske programe (izredni študenti), podobno kot na Irskem, Malti, v Turčiji, Latviji in Franciji (okrog 10 %).

Na izredni študij je bilo vpisanih več študentov brez terciarnega izobrazbenega ozadja (15 %) kot študentov s terciarnim izobrazbenim ozadjem (12 %). Študenti s terciarnim ozadjem so bili pogosteje vpisani na enovit magistrski študij. Podobne razlike so se pokazale tudi v mednarodnem povprečju.

Izredni študenti v Sloveniji so bili pogosteje starejši (61 % v starostni skupini nad 30 let, 20 % v starostni skupini med 25 in 29 let, v mlajših dveh starostnih skupinah pod 25 let pa jih je skupaj 13 %). Podobno je bilo tudi v drugih državah. Pogosteje so bili vpisani na samostojne višje-/visokošolske zavode (40 %) kot na univerzo (5 %). Na študij so pogosteje vstopili po alternativni poti (34 %) kot po standardni (12 %) in so pogosteje odložili vpis na študij (53 %) kot se nanj vpisali neposredno po srednji šoli (11 %).

ČASOVNI RAZPORED ŠTUDIJA IN DELA

Delovni čas študentov, namenjen študiju in delu, je v različnih državah obsegal od 40 ur tedensko do 50 ur in več na teden. V Sloveniji je bil obseg časa za študij in delo študentov med najvišjimi, v povprečju 51 ur na teden. Podobno so tudi študenti na Islandiji, Malti, Poljskem, v Estoniji in Latviji poročali, da za študij in delo porabijo preko 50 ur tedensko.

V Sloveniji so študenti za obvezne študijske dejavnosti porabili v povprečju 20 ur tedensko, za individualni študij 17 ur in delo 14 ur.

Čas za študij

Čas za študij je variiral s starostjo študentov, z njihovim izobrazbenim ozadjem, s študijskim programom, stopnjo študija ter plačanim delom (podobno v vseh državah). V Sloveniji so študenti, mlajši od 22 let, porabili povprečno 23 ur za študijske obveznosti in 17 za individualni študij na teden. Starejši od 30 let so študijskim obveznostim namenili v povprečju 12 ur in individualnemu študiju 15 ur na teden.

Glede na izobrazbeno ozadje se študenti v Sloveniji niso razlikovali po času za študijske obveznosti, medtem ko so za individualni študij študenti s terciarnim izobrazbenim ozadjem porabili 2 uri več časa kot tisti brez terciarnega ozadja.

Več časa so rednim študijskim dejavnostim in individualnemu študiju namenili študenti s področij »naravoslovja, matematike in statistike« (23 oziroma 19 ur na teden) ter »zdravstva in sociale« (23 oziroma 20 ur na teden) kot študenti s področja »umetnosti in humanistike« (18 oziroma 18 ur na teden) ter »poslovnih in upravnih ved ter prava« (16 oziroma 16 ur na teden).

Na prvostopenjskem študiju so rednim študijskim obveznostim namenili povprečno 21 ur tedensko, na drugostopenjskem pa le še 16 ur tedensko. V obsegu časa za individualni študij pa se študenti prve in druge stopnje študija niso razlikovali (po 17 ur na teden). Največ časa so imeli za redne študijske obveznosti študenti enovitega magistrskega študija, povprečno 23 ur tedensko; poleg tega pa so za individualni študij porabili še 25 ur na teden. Najmanj časa so študiju namenili študenti višješolskih programov: 19 ur na teden za redne študijske dejavnosti in 12 ur na teden za individualni študij.

Čas za delo

V vseh državah se je pokazalo, da čas za plačano delo med študijem skrajšuje čas, namenjen študijskim dejavnostim, in povečuje celoten obseg časa tedenske aktivnosti študentov. V primerjavi z drugimi državami je čas, ki so ga za delo porabili študenti v Sloveniji, med višjimi (povprečno 14 ur tedensko); le v šestih EVROŠTUDENT-državah so ga delu namenili več kot 15 ur tedensko (Islandija, Poljska, Estonija, Latvija, Madžarska, Češka), na Slovaškem pa enako kot v Sloveniji.

V vseh državah so več časa delu namenili študenti, starejši od 30 let, in tisti, ki niso živeli pri starših (povprečno 2 uri na teden več). Študenti brez terciarnega izobrazbenega ozadja so

ZNAČILNOSTI ŠTUDIJA

plačanemu delu namenili več časa kot njihovi vrstniki s terciarnim izobrazbenim ozadjem in so si drugače razporejali čas za študij: v povprečju so za študijske obveznosti porabili 1 uro manj na teden, za individualni študij 2 uri več na teden in za plačano delo 3 ure več na teden. Študenti v Sloveniji so bili glede tega v povprečju drugih držav: študenti s terciarnim izobrazbenim ozadjem so delali povprečno 12 ur tedensko, tisti brez terciarnega ozadja pa 16 ur tedensko.

Študenti, ki so se pozneje vpisali na študij (po alternativni poti), so za plačano delo porabili med 11 in 20 ur več časa tedensko; tako je bilo v Sloveniji in še v sedmih drugih državah (Poljska, Češka, Madžarska, Slovaška, Litva, Romunija in Hrvaška).

Razlike v času za plačano delo so se pokazale tudi med posameznimi študijskimi programi. V Sloveniji so več časa za plačano delo namenili študenti »poslovnih in upravnih ved ter prava« (19 ur na teden) kot študenti »zdravstva in sociale« (13 ur), »umetnosti in humanistike« (10 ur) ter »naravoslovja, matematike in statistike« (8 ur), ki so ga za delo porabili najmanj. Podobna razmerja med časom za delo med študijskimi programi so se pokazala tudi v povprečju drugih EVROŠTUDENT-držav.

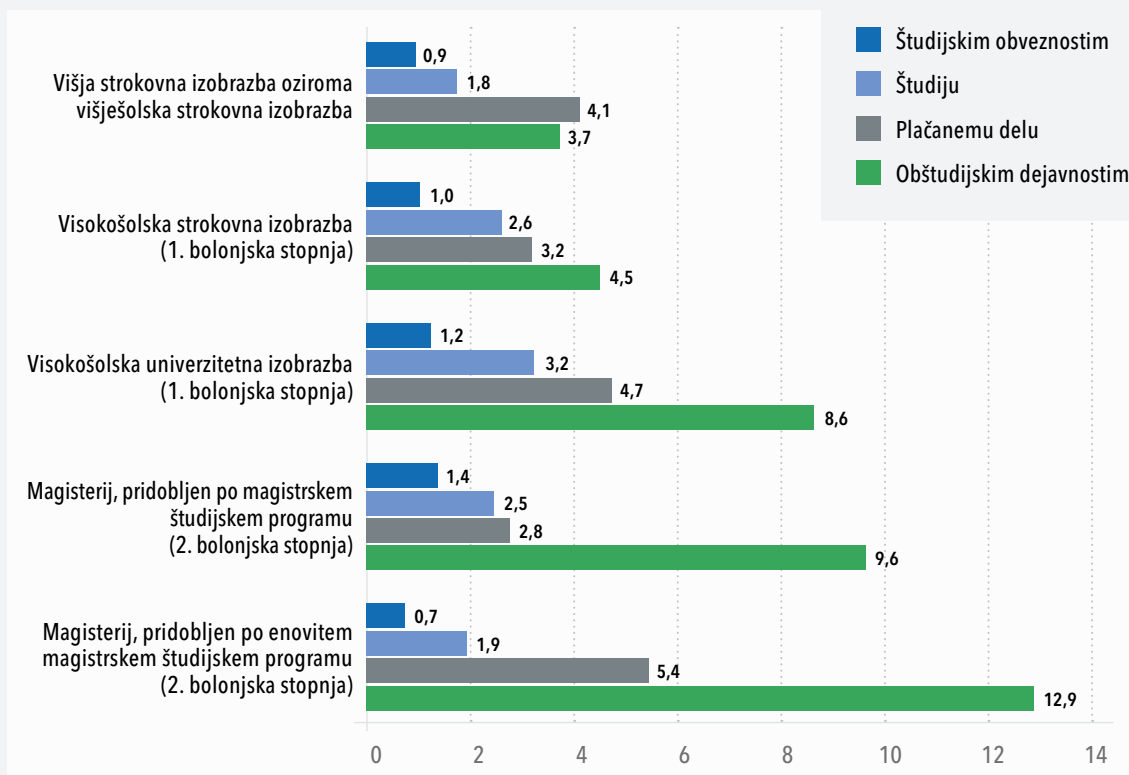
Zadovoljstvo s porabo časa

V Sloveniji so si študenti želeli več časa za individualni študij (42 %) pa tudi za plačano delo (46 %). Večinoma so bili zadovoljni s časom za redne študijske dejavnosti (56 %); več časa zanje si je želela le manj kot četrtnina študentov. Najmanj zadovoljni so bili s časom za obštudijske dejavnosti, saj si je večina študentov (56 %) želela več časa zanje. Razlike v zadovoljstvu s porabo časa so se pokazale glede na obseg dela, ki ga študenti opravljajo med študijem, podobno v vseh državah. Tisti, ki ob študiju niso delali, so si večinoma želeli več časa nameniti obštudijskim dejavnostim. Najmanj pa so si tega želeli študenti, ki so delali več kot 20 ur tedensko.

Obratno velja za zadovoljstvo s časom pri individualnem študiju: več tistih, ki so delali, si je želelo nameniti več časa za individualni študij, kot tistih, ki niso delali in so bili pogostejše zadovoljni s porabo časa za študij. Več časa za individualni študij si je želel večji delež tistih študentov, ki so bili odvisni od lastnega zaslužka, kot tistih, ki so bili odvisni od podpore družine ali štipendije. S tem rezultatom se Slovenija uvršča v povprečje drugih držav.

Razlike v zadovoljstvu s porabo časa za študij so se pokazale tudi glede na študijski program. Več časa za študijske obveznosti si je želelo največ študentov s področja »družboslovja in novinarstva«. Razlike v zadovoljstvu s porabo časa so se pokazale glede na obseg dela, ki ga študen-

Tudi v Sloveniji se je pokazalo, da čas za plačano delo med študijem skrajšuje čas, namenjen študijskim dejavnostim. Kljub temu si študenti na vseh stopnjah študija želijo več časa za delo kot individualni študij, pa tudi več časa za obštudijske dejavnosti.

Slika 11. Razmerje med študenti, ki želijo več časa, in tistimi, ki želijo manj časa nameniti naslednjim aktivnostim

ti opravljajo med študijem, podobno v vseh državah. Tisti, ki ob študiju niso delali, so si večino ma želeli več časa nameniti obštudijskim dejavnostim. Najmanj pa so si tega želeli študenti, ki so delali več kot 20 ur tedensko.

Obratno velja za zadovoljstvo s časom pri individualnem študiju: več tistih, ki so delali, si je želelo nameniti več časa za individualni študij, kot tistih, ki niso delali in so bili pogostejše zadovoljni s porabo časa za študij. Več časa za individualni študij si je želel večji delež tistih študentov, ki so bili odvisni od lastnega zaslužka, kot tistih, ki so bili odvisni od podpore družine ali štipendije. S tem rezultatom se Slovenija uvršča v povprečje drugih držav.

Razlike v zadovoljstvu s porabo časa za študij so se pokazale tudi glede na študijski program. Več časa za študijske obveznosti si je želelo največ študentov s področja »družboslovja in novinarstva«.

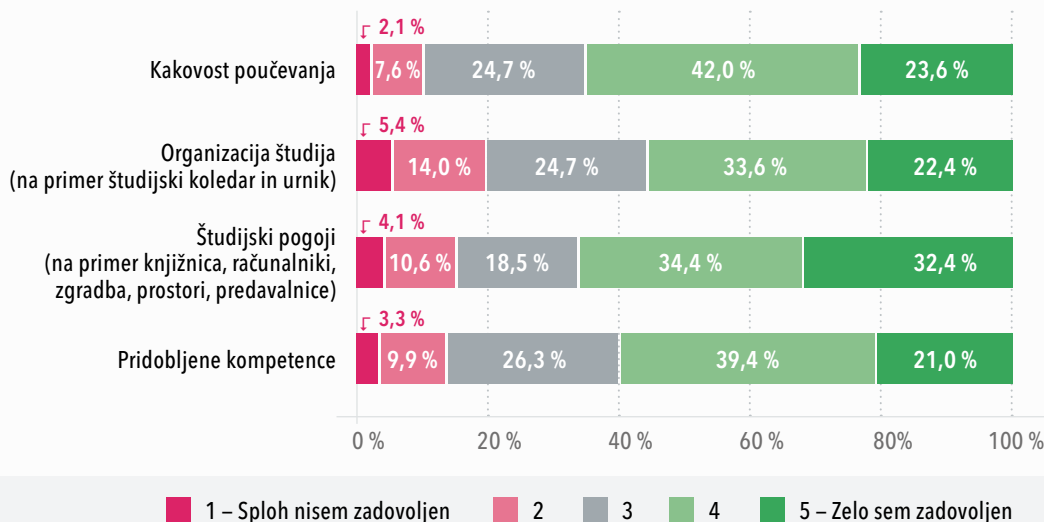
ZNAČILNOSTI ŠTUDIJA

ZADOVOLJSTVO S ŠTUDIJEM

Študenti v Sloveniji so bili, podobno kot v drugih EVROŠTUDENT-državah, najzadovoljnejši s pogoji študija (knjižnica, računalniki, zgradba, prostori, predavalnice) in kakovostjo poučevanja, nekoliko manj s pridobljenimi kompetencami. Najmanj jih je bilo zadovoljnih z organizacijo študija, pa še z njo več kot polovica.

Izredni študenti so bili najzadovoljnejši s kakovostjo poučevanja in pridobljenimi kompetencami, nekoliko manj pa s študijskimi pogoji in organizacijo študija. Podobno so študij ocenili tudi redni študenti, vendar so bili v splošnem manj zadovoljni s študijem kot izredni študenti oziroma je bilo med rednimi študenti več nezadovoljnih s študijem kot med izrednimi študenti.

Najzadovoljnejši s kakovostjo poučevanja so bili študenti s področij »tehnike, proizvodnje in gradbeništva«, »naravoslovja, matematike in statistike« ter »zdravstva in sociale«. Z organizacijo študija so bili najzadovoljnejši študenti s področja »poslovnih, upravnih ved in prava«. S študijskimi pogoji so bili najzadovoljnejši študenti na področij »poslovnih, upravnih ved in prava« in »tehnike, proizvodnje in gradbeništva«. S pridobljenimi kompetencami so bili najzadovoljnejši študenti s področij »zdravstva in sociale«, »informacijsko-komunikacijskih tehnologij« ter »naravoslovja, matematike in statistike«.

Slika 12. Kako ste zadovoljni z vašim trenutnim študijem?

Večina študentov je bila zadovoljna s pogoji in kakovostjo študija, nekoliko manj z organizacijo študija in pridobljenimi kompetencami. Stopnja zadovoljstva je povezana z obliko študija in študijskim področjem.

Stališča do študija

Večina sodelujočih študentov v Sloveniji je izrazila pozitivna stališča do študija. Tri četrtine študentov so vedno vedele, da bodo nekoč študirale, in imele občutek, da spadajo v višje- oziroma visokošolsko izobraževanje. Tri petine študentov bi svoj študijski program (zelo) priporočile tudi drugim. Več kot polovica jih je menila, da je bila odločitev za študij prava zanje in da jih njihovi profesorji znajo navdušiti. Polovica jih je menila, da so že od začetka študija vedeli, kaj se na njihovem študijskem programu od njih pričakuje. Dve petini pa sta menili, da profesorjev njihov učni napredek ne zanima. Razlike v stališčih do študija so se pokazale med rednimi in izrednimi študenti, pri čemer so izredni študenti izrazili večjo naklonjenost študiju kot redni. Razlike v stališčih so se pokazale tudi med študijskimi programi, vendar se med posameznimi stališči ne kaže enoten vzorec.

MEDNARODNA MOBILNOST ŠTUDENTOV

Manj kot desetina študentov iz Slovenije je poročala, da je že študirala v tujini (8 %), manj kot tretjina pa je študij v tujini načrtovala (32 %), med njimi se jih je 16 % že dogovorilo zanj. Tri petine jih o odhodu v tujino še ni razmišljalo (61 %). Tisti, ki so bili na študiju v tujini, so navedli, da so študirali v Nemčiji, Španiji, Avstriji, Franciji, na Portugalskem, Češkem in Nizozemskem.

S študijem povezane izkušnje v tujini so študenti iz Slovenije pridobivali ne samo z vpisom v študijske programe v tujini (7 %), temveč tudi preko pripravništva oziroma delovne prakse (5 %), vpisa na tuji višje-/visokošolski instituciji v kombinaciji s pripravništvom/delom (1 %) ter preko drugih vrst študijskih dejavnosti v tujini – raziskovalnega dela, terenskega dela, študijske prakse, poletne/zimske šole, jezikovnega tečaja (17 %). Skupno je tako imelo izkušnje z mednarodno študijsko mobilnostjo 30 % študentov iz Slovenije, kar nas uvršča med štiri države z največjim deležem mobilnih študentov (skupaj z Norveško, Dansko in s Francijo). Sicer je bilo v več kot polovici EVROŠTUDENT-držav vsaj 20 % študentov s študijskimi izkušnjami v tujini.

Manj izkušenj z mobilnostjo oziroma študijem v tujini so imeli v EVROŠTUDENT-državah tisti študenti, ki niso študirali na univerzah. Tudi v Sloveniji je bilo le 4 % študentov iz drugih višje-/visokošolskih institucij vpisanih na študijske programe v tujini, medtem ko je bilo študentov z univerz na študiju v tujini 9 %. Obratno velja za druge dejavnosti v tujini, povezane s študijem, kamor je odšlo več študentov iz drugih višje-/visokošolskih institucij kot z univerz, tako v drugih državah kot v Sloveniji. Druge dejavnosti v tujini, povezane s študijem, je opravljalo 9 % študentov iz drugih višje-/visokošolskih zavodov v Sloveniji in le 5 % z univerz.

ZNAČILNOSTI ŠTUDIJA

V tujini je študiralo nekoliko več študentov s terciarnim izobrazbenim ozadjem kot tistih brez. V Sloveniji je bilo v študijske programe v tujini vpisanih 9 % študentov s terciarnim izobrazbenim ozadjem in 6 % študentov brez njega. Razlike v mobilnosti med študenti glede na izobrazbeno ozadje so bile v povprečju držav manjše pri pripravi študija/delu v tujini, v Sloveniji pa jih glede tega pri tej obliki mobilnosti sploh ni bilo.

Večina študentov v vseh državah, sodelujočih v raziskavi EVROŠTUDENT, si je študij v tujini financirala iz dveh ali treh virov. Študenti iz Slovenije so za študij in bivanje v tujini najpogosteje koristili naslednje vire: sredstva EU (82 %), lastni dohodek od predhodno opravljenega dela in lastne prihranke (77 %) ter prispevek staršev oziroma partnerja (71 %). Na četrtem mestu pogostosti uporabljenih virov financiranja študija v tujini so študijske štipendije oziroma posojila v Republiki Sloveniji (38 %), v nekaj odstotkih pa še drugi viri.

Nekaj več kot polovici študentov (56 %) so pri študiju v Sloveniji priznali vse v tujini pridobljene kreditne točke (ECTS), skoraj četrtini pa so le-te delno priznali (23 %). Podobno je bilo v večini EVROŠTUDENT-držav: v povprečju so 60 % študentov priznali vse v tujini pridobljene kreditne točke, 16 % pa delno.

Zaznane ovire za mobilnost

Glavna ovira za načrtovanje mednarodne študijske mobilnosti je bila v vseh EVROŠTUDENT-državah finančno breme, povezano s študijskimi aktivnostmi (za 62 % študentov). Drugo najpogostejšo oviro je predstavljala ločitev od lastne družine (partnerja in otrok) ter prijateljev (47 %). Na tretjem mestu pogostosti je oviro predstavljala izguba plačanega dela (35 %).

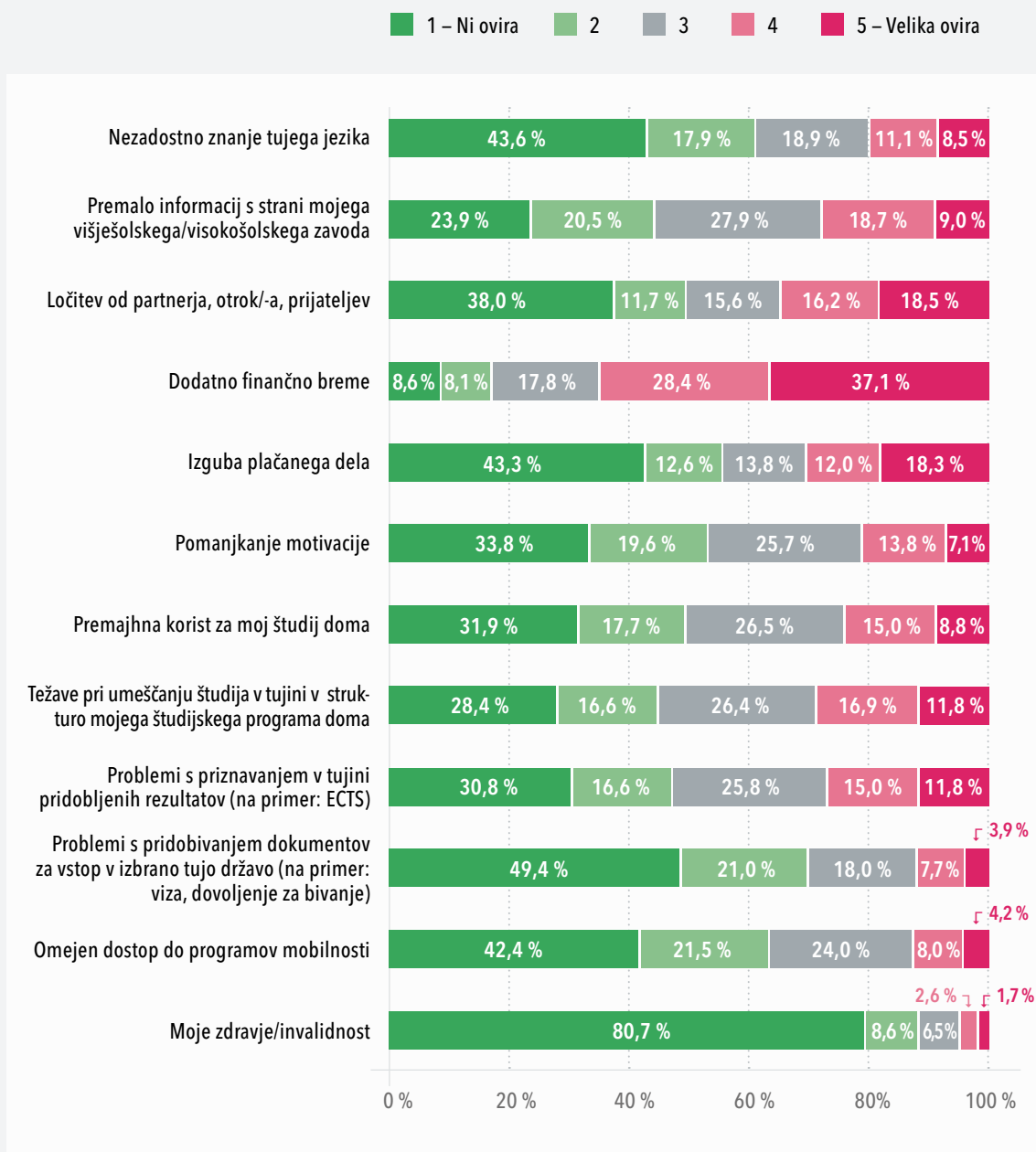
Nekatere ovire so študenti v Sloveniji navedli pogosteje kot v drugih državah: pomanjkanje informacij o mobilnosti na višje-/visokošolskem zavodu, težavna integracija študija v tujini v strukturo domačega študijskega programa in priznavanje študija v tujini.

Načrti za nadaljevanje študija v tujini

V Sloveniji je 11 % študentov I. stopnje izrazilo namero po nadaljevanju študija (celotne II. stopnje) v tujini. Med njimi je bilo 14 % študentov s terciarnim izobrazbenim ozadjem in le 8 % študentov brez terciarnega izobrazbenega ozadja. Podobna razmerja se kažejo tudi v mednarodnem povprečju EVROŠTUDENT-držav.

Delež študentov, ki so nameravali študirati v tujini, je naraščal s stopnjo študija, od 5 do 15 %. Več jih namerala v tujino po končanem univerzitetnem študijskem programu I. stopnje kot po višje- ali visokošolskem strokovnem študiju, še več po študiju II. stopnje in največ po enovitem magistrskem študiju.

Več kot polovica študentov namerava zaposlitev iskati najprej v Sloveniji, 6 % pa najprej v tujini. Tretjina jih bo iskala zaposlitev izključno v Sloveniji, 6 % pa izključno v tujini.

Slika 13. V kolikšni meri navedeni dejavniki predstavljajo oziroma so predstavljali oviro za vaš študij v tujini?

Viri in literatura

Gril, Alenka, Bijuklič, Igor, Autor, Sabina (ur.) (2018). *EVROŠTUDENT VI, Socialni in ekonomski pogoji življenja študentov v Evropi, 2016–2018; Nacionalno poročilo – Slovenija*. Ljubljana: Pedagoški inštitut. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/evrostudent/#c20531

Hauschildt, Kristina, Vögtle, Eva Maria, Gwosć, Christoph (2018). *Social and Economic Conditions of Student Life in Europe; EUROSTUDENT VI 2016–2018; Synopsis of Indicators*. German Centre for Higher Education Research and Science Studies (DZHW). Dostopno na: www.eurostudent.eu

Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport (2017). *EVROŠTUDENT VI Slovenija 2016* [datoteka podatkov]. Ljubljana: Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja [izdelava].